

Witam Was serdecznie, na omówienie zagadnienia dotyczącego dopełnienia poświęcimy dwie jednostki lekcyjne. Zapraszam więc na zajęcia online – TEAMS - wtorek godz. 800 i środa godz. 10.00.

Lekcja

Temat: **Części zdania - dopełnienie (lekcja dwugodzinna).**

Cel: dowiesz się, że trzecim określeniem jest dopełnienie.

NaCoBeZu:

- znasz pytania dopełnienia,
- wiesz, że dopełnienie jest określeniem czasownika,
- rozróżniasz dopełnienie bliższe i dalsze.

1. Zanotuj temat lekcji.

2. Wiesz już, że czasowniki mogą występować w stronie czynnej, biernej i zwrotnej.

Mama upiekła sernik. - strona czynna (podmiot sam wykonuje czynność)

Sernik został upieczony przez mamę. - strona bierna (podmiot poddaje się czynności)

3. Odczytaj poniższe zdania i określ stronę.

- Kasia jadła śniadanie.
- Ziemniaki zostały ugotowane przez kucharza.
- Śniadanie zostało zjedzone przez Kasię.
- Pies patrzy na kość.
- Tata umył auto.
- Kot złapał drapieżnika.
- Dziecko zostało potrącone na pasach.

4. Niedawno na lekcjach mówiliśmy o przydawce i okoliczniku. Każde z tych określeń można rozpoznać po pytaniach, na które odpowiada. Podobnie jest z dopełnieniem. **Odpowiada ono na pytania przypadków zależnych (czyli wszystkich oprócz Mianownika i Wołacza). Jest określeniem czasownika.**

Dopełnienie – pytania

- kogo? czego?
- komu? czemu?
- kogo? co?
- z kim? z czym?
- o kim? o czym?

niedziela, 20 maja 12

28

5. Przepisz poniższe zdania i wskaż dopełnienia.

- Ładna dziewczyna kupiła nową sukienkę.
- Adam nie lubi pomidorów.
- Król miał wyjątkową posiadłość.
- Przeszywał je ze stroju letniego na ubiór zimowy.

6. Wyróżniamy dwa typy dopełnień.

- Jeżeli po przekształceniu zdania ze strony czynnej na bierną **dopełnienie staje się podmiotem**, to takie dopełnienie nazywamy **dopełnieniem bliższym**.

Krawiec przyszywa pętelkę. – konstrukcja czynna zdania
dopełnienie bliższe

Pętelka jest przyszywana przez krawca. – konstrukcja bierna zdania
podmiot

- Jeżeli **nie można** przekształcić zdania z konstrukcji czynnej na bierną, to dopełnienie w takim zdaniu nazywamy **dopełnieniem dalszym**.

Kot patrzy na guzik. – konstrukcja czynna zdania
dopełnienie dalsze

Nie można przekształcić zdania z konstrukcji czynnej na konstrukcję bierną.

7. Zdania z punktu 3 scenariusza przekształć ze strony czynną na bierną i odwrotnie.

8. Wykonaj zadania z podręcznika:

- zad. 5 str. 278
- Zad. 6 str. 279

9. POWODZENIA! Czekam na notatki w środę.

M.J.